

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
“ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ”**

**КАФЕДРА ЕКОЛОГІЇ, ПРИРОДНИЧИХ
ТА МАТЕМАТИЧНИХ НАУК**

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА НА ТЕМУ:

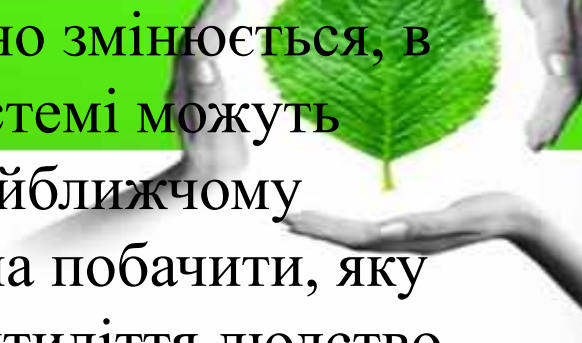
**“РОЛЬ НЕУРЯДОВИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ
ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ”**

Роботу виконала:

Швайдецька Олеся Володимирівна

Науковий керівник:

**Нагорнюк О.М.,- кандидат
сільськогосподарських наук, доцент кафедри
екології, природничих та математичних наук
КЗВО “Вінницька академія безперервної
освіти”**

Актуальність дослідження. Навколишнє середовище невпинно змінюється, в тому числі через діяльність людини. Навіть невеликі зміни в екосистемі можуть спровокувати значні екологічні катастрофи і трагедії – зараз та в найближчому майбутньому. Аналізуючи дані Державної служби статистики можна побачити, яку кількість відходів, забруднюючих речовин, токсинів за останні десятиліття людство викинуло у навколишнє середовище. Саме тому і на рівні держави, і за допомогою неурядових громадських організацій, ми маємо впроваджувати засади сталого розвитку та збалансованого і раціонального природокористування для сучасного і майбутніх поколінь.

Мета магістерської кваліфікаційної роботи –аналіз діяльності НУО природоохоронного спрямування у різних регіонах та з різними категоріями населення.

Об'єкт дослідження – громадяни різних вікових категорій, переважно молодь з понад 10 регіонів України.

Методи дослідження – аналітично-діагностичний, порівняльний метод, екологічного моніторингу.

Завдання:

- на основі інформаційних джерел і власних наукових досліджень встановити значення природоохоронних громадських організацій для суспільства загалом;
- подати описову характеристику діяльності НУО екологічного спрямування;
- встановити регіони досліджень для проведення опитування;
- визначити вікові категорії для досліджень;
- встановити основні методи впливу НУО на екосвідомість та екологічну культуру.
- дослідити проблематику та ефективність екологічного виховання та формування екологічної культури у молоді в навчальних закладах.

Матеріали й методи досліджень. На основі загальноприйнятих методик проведення дослідження та інформаційних матеріалів, літературних джерел, матеріалів попередніх досліджень проведено оцінку стану неформальної екологічної освіти щодо її ефективності, сучасності та відповідності глобальним та регіональним екологічним проблемам.

Для дослідження були використані такі методи емпіричного та експериментально-теоретичного рівнів як: порівняння, узагальнення, анкетне опитування, розрахунок та візуалізація отриманих даних, математико-статистичний метод.

Гіпотеза дослідження полягала в тому, щоб провести порівняльний аналіз впливу неурядових громадських організацій на свідомість та культуру молоді щодо участі в природоохоронних заходах та збереження планети в цілому.

Інноваційність результатів дослідження полягала в тому, що визначено рівень взаємодії громадських природоохоронних організацій з населенням, проведено порівняльний аналіз активності НУО по регіонах. На основі проведених досліджень обґрунтовано необхідність удосконалення роботи вищевказаних організацій, визначено основні напрями цієї роботи та розроблено пропозиції для активізації молоді та суспільства загалом щодо впровадження та дотримання принципів збалансованого розвитку.

Теоретичне значення дослідження полягало в тому, що досліджено ефективність діяльності громадських природоохоронних організацій, форми впливу неурядових організацій на суспільно-політичне життя. Опрацьовано та вивчено засади співпраці держави з міжнародними організаціями, що базуються на розв'язанні глобальних екологічних проблем, так як Україна здійснює двостороннє та багатостороннє співробітництво з міжнародними організаціями. Вивчено основні напрямки та моделі цієї співпраці. Встановлено, які заходи, ініційовані НУО, є найбільш ефективними та дієвими.

Практичне значення полягало у дослідженні ефективності формування екологічної культури та свідомості молодого та підростаючого покоління засобами впливу природоохоронних неурядових організацій у різних регіонах.

На виконання **першого завдання** у магістерській кваліфікаційній роботі розглянуто основні засади діяльності громадських природоохоронних організацій.

Встановлено, завдання, які вони виконують та методи їх впливу на громадян та екологічні процеси. **Проаналізовано**, що головними завданнями громадських природоохоронних організацій є здійснення суспільного контролю за дотриманням екологічного законодавства, практична природоохоронна робота з розв'язання проблем природнього середовища, поширення екологічної просвітницької інформації, здійснення освітньої і виховної роботи з метою формування екологічної свідомості та культури людства. . **Встановлено**, що в Україні на сьогодні існує близько 500 громадських природоохоронних об'єднань та організацій. Найбільшими всеукраїнськими організаціями, які охоплюють значну кількість районних, міських і селищних осередків є Всеукраїнська екологічна ліга, Українське товариство ОП, Українська екологічна асоціація «Зелений світ», Українське товариство охорони птахів, Українське географічне товариство, Українське ботанічне товариство, тощо.

На виконання **другого завдання** у магістерській кваліфікаційній роботі розглянуто дані Реєстру громадських об'єднань, де зареєстровано 1900 громадських організацій та два громадських формування з охорони громадського порядку, що мають на меті охорону довкілля. .

Подано зареєстровані об'єднання з охорони природи на території України за розподілом по областях.

Встановлено що лише у Запорізькій, Київській та Чернівецькій областях в регіональних центрах знаходяться більше половини з загальної кількості ГО у області. У більшості областей громадськість більше організовується у межах самої області

На виконання **третього завдання** у магістерській кваліфікаційній роботі було досліджено екологічне виховання, яке досягається за допомогою комплексу природоохоронної освіти, що включає шкільну, позашкільну і вузівську екологічну просвіту, пропаганду екологічної поведінки.

З'ясовано, що екологічне виховання розглядають з трьох позицій:

1. Екологічне виховання є складовою всебічного виховання особистості.
2. Воно є самостійним видом виховання, тому і відрізняється від інших видів за метою, цілями, завданнями, методами реалізації в конкретних варіантах виховної роботи.
3. Екологічне виховання - це "системоутворюючий фактор" усієї системи виховання в цілому.

Встановлено, що екологічна культура спрямована на подолання власної обмеженості людини як біологічного виду щодо пристосування в умовах високої конкуренції з боку тих чи інших форм живої природи. Вона є сукупністю адаптивних ознак виду абсолютно нового типу.

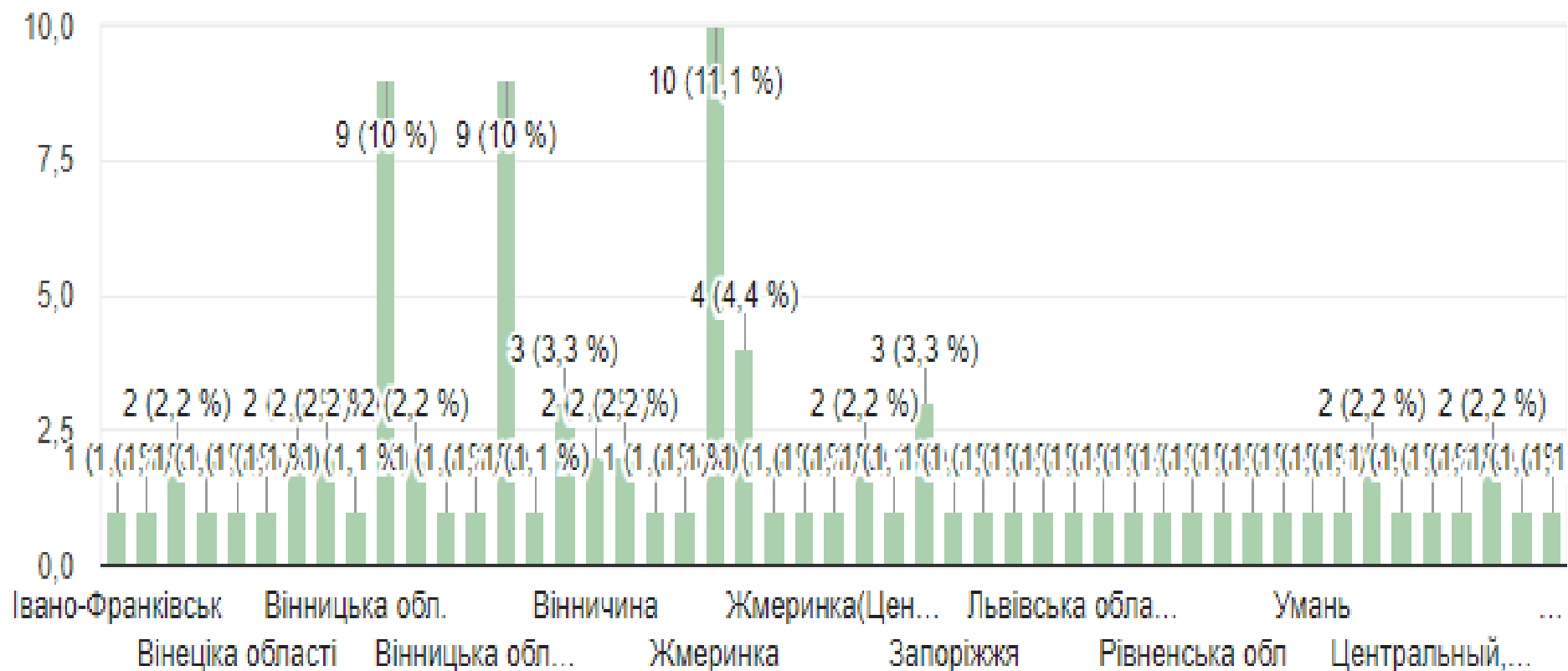

Регіони, де проводилось анкетування учасників.

Регіон, у якому проживаєте

90 ответов

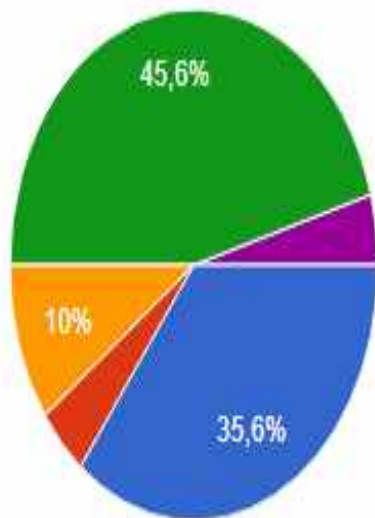

Вік анкетованих та їх оцінка діяльності природоохоронних організацій

Ваш вік

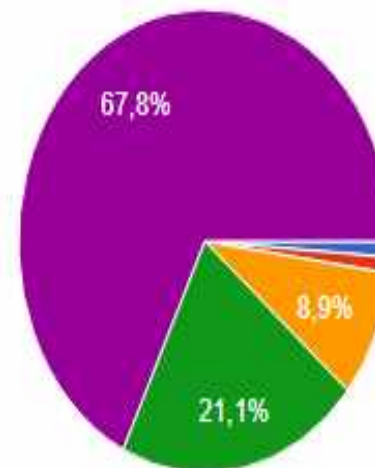
90 ответов

- 12-18
- 19-25
- 26-30
- 30-45
- 45+

Оцініть важливість громадських організацій природоохоронного спрямування за шкалою від 1 до 5. 1 - взагалі не важливі, 5 - надзвичайно важливі

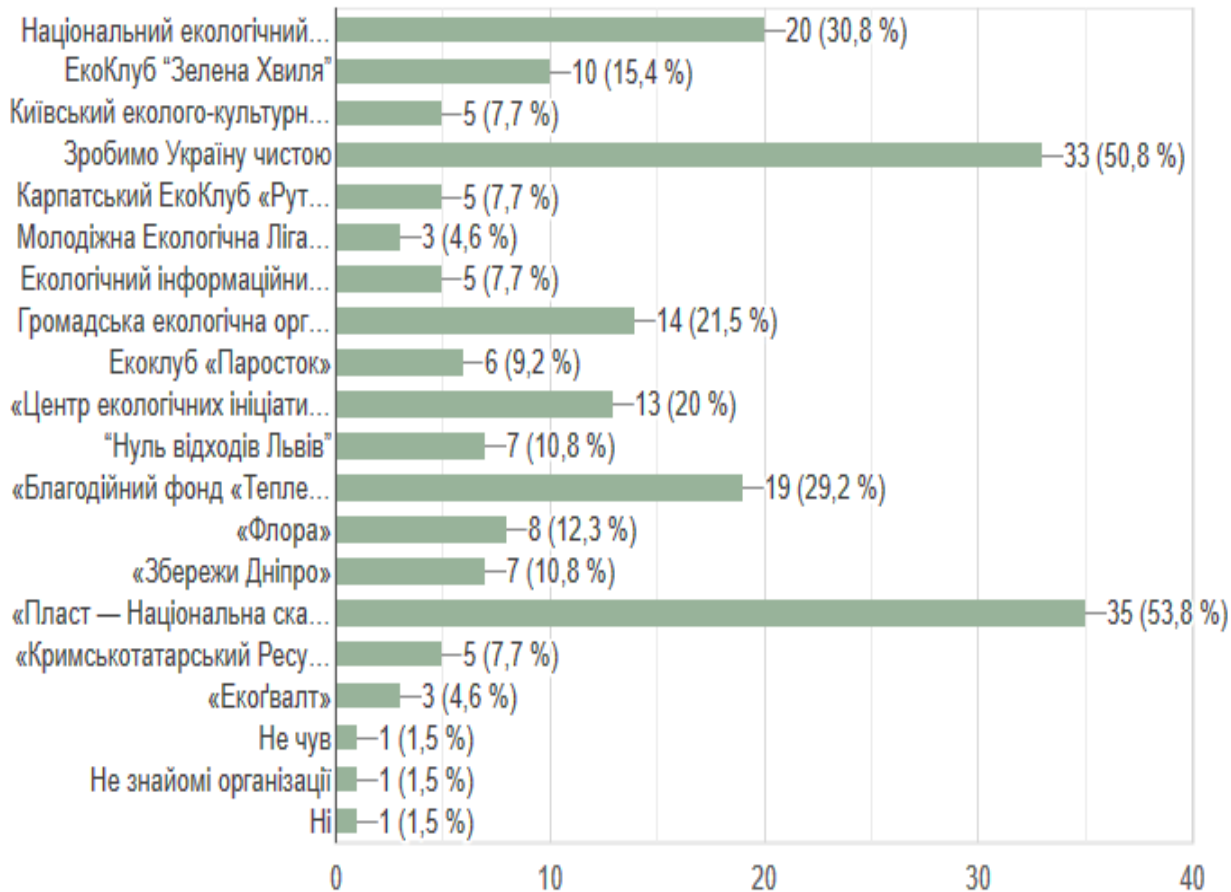
90 ответов

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

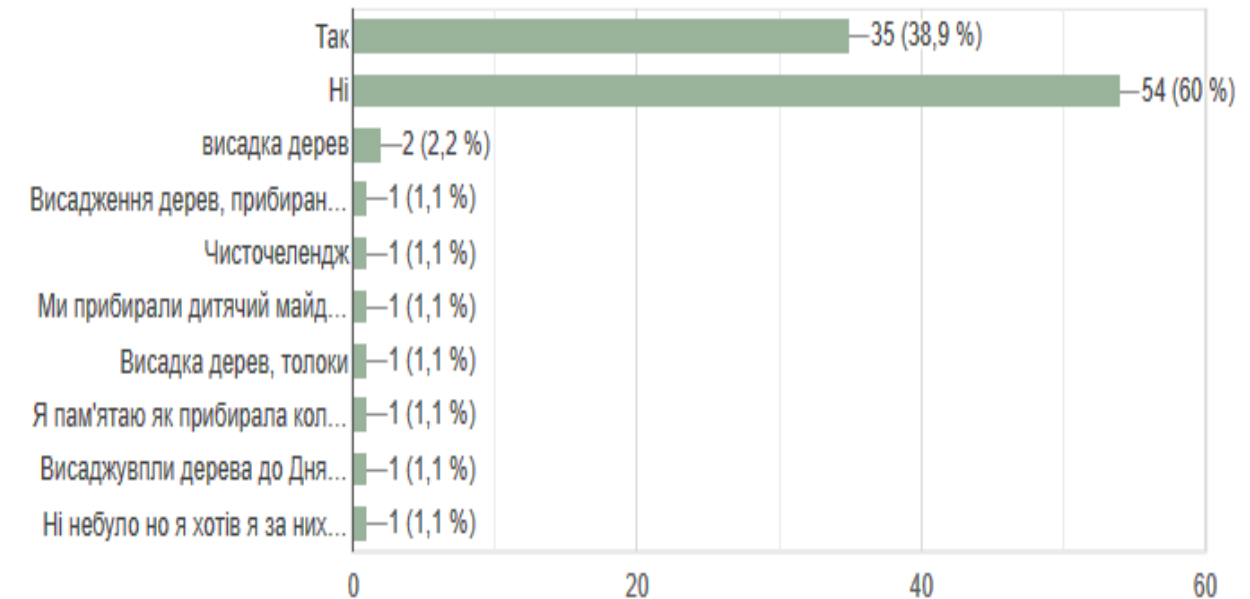

Рейтинг НУО серед анкетованих та основні заходи, в яких вони брали участь.

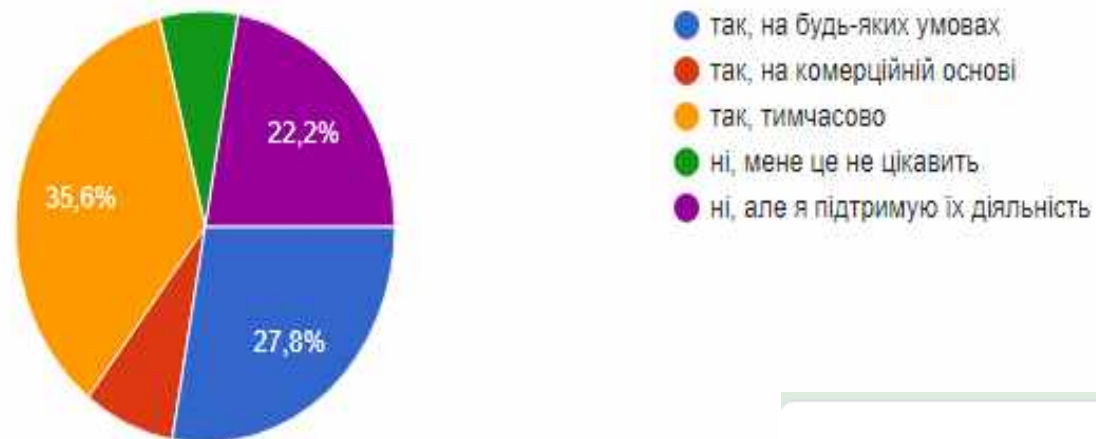
Чи доводилось Вам брати участь у екозаходах, ініційованих громадськими організаціями? Якщо так, наведіть приклад.

90 ответов

Чи погодились б ви співпрацювати з екологічними громадськими організаціями?

90 ответов

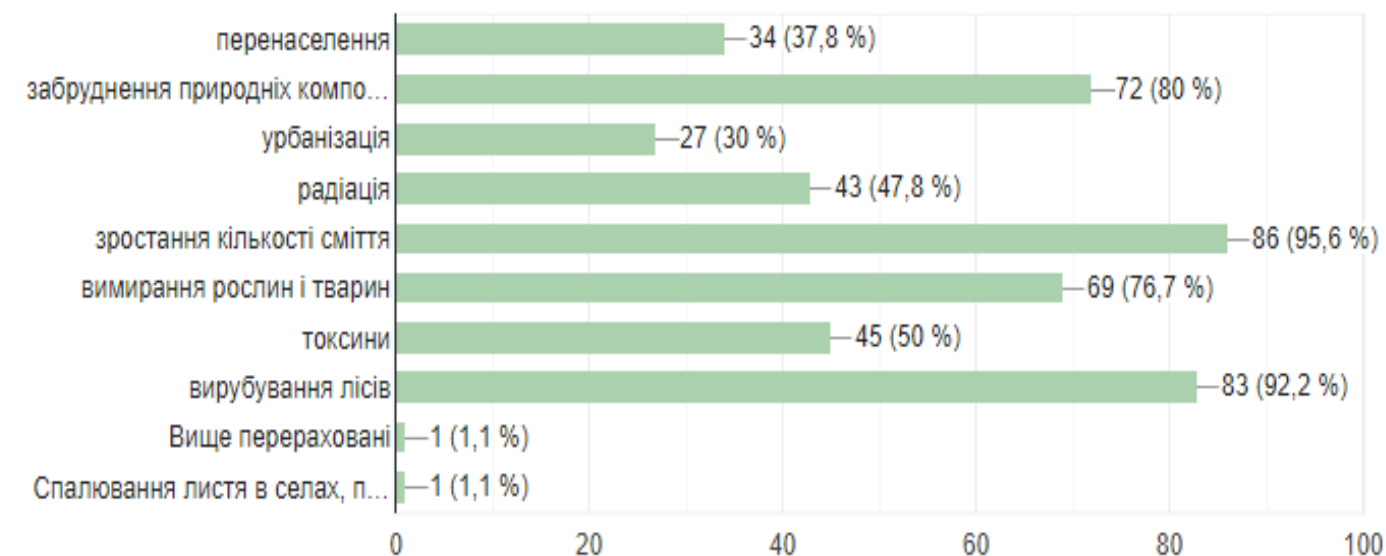

Це пов'язано з тим, що значна частина громадян не повністю проінформована щодо екологічних проблем сьогодення.

Лише 28% згодні співпрацювати на будь яких умовах, у той час як 8% згодні лише на комерційній основі. Найменша кількість громадян 7% абсолютно не згодні підтримувати такі організації.

Які екологічні проблеми сьогодення Вам відомі?

90 ответов

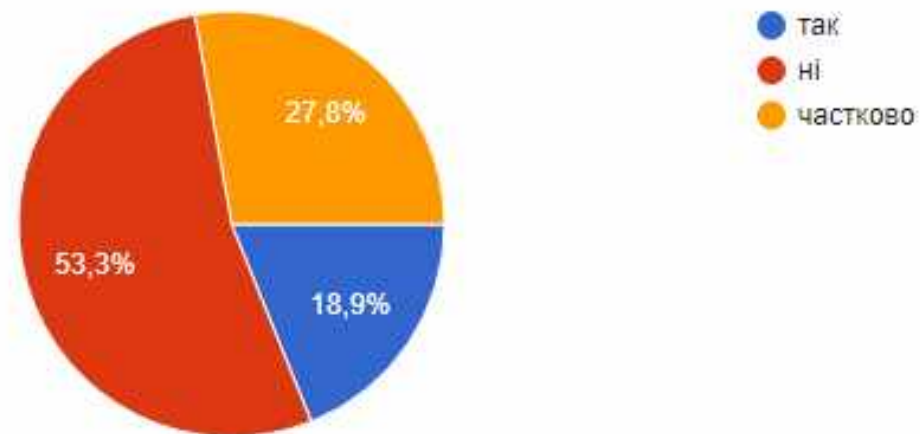

Обізнаність щодо
Глобальних цілей
сталого розвитку бажає
бути кращою.

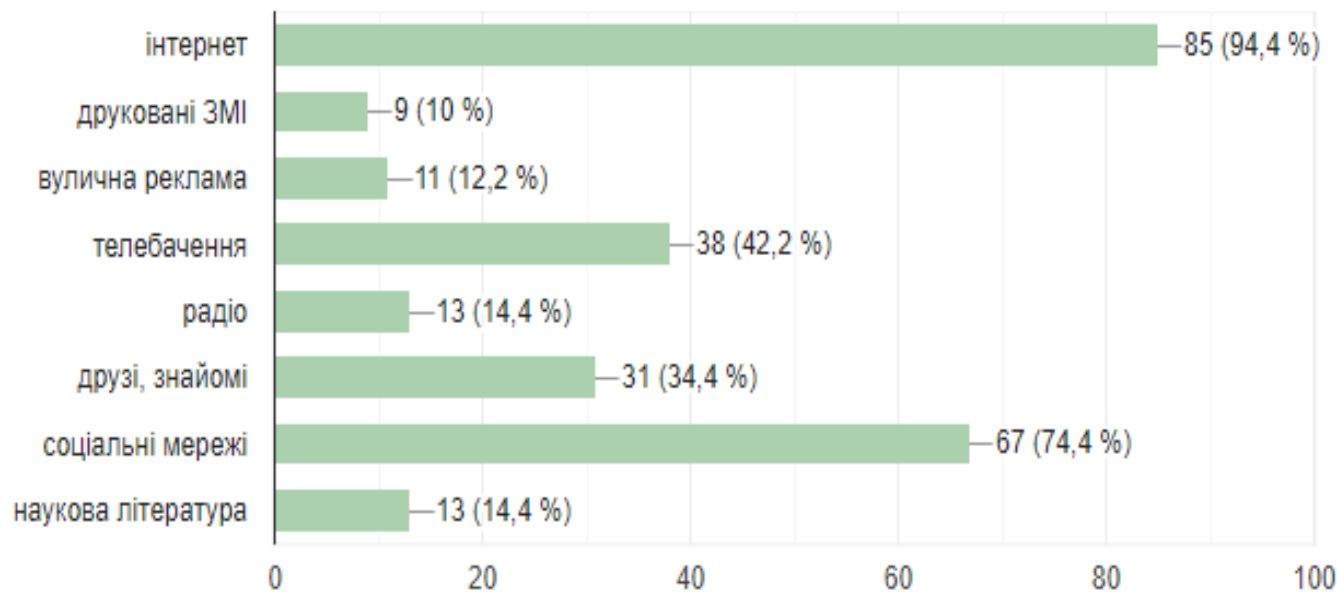
Чи знайомі ви з глобальними цілями ООН на 2015–30 роки?

90 ответов

З яких джерел ви дізнаєтесь найбільше інформації про проблеми довкілля?

90 ответов

Така статистика може бути
пов'язана з джерелами
інформування – наукову літературу
переглядає лише 14,4%
анкетованих.

Висновки

Діяльність НУО сфері збереження природи – це один із головних компонентів становлення громадянського суспільства в Україні. Їх робота заслуговує на увагу не лише у площині посилення ефективності екологічної політики держави, а також із погляду розвитку й поглиблення демократичних засад державотворчих процесів. Активна позиція громадян, особливо молоді, має стати визначальною для розв'язання екологічних проблем сучасності і одним із важливих чинників дієвості громадянського суспільства.

Розв'язання екологічних проблем можливе лише за умов об'єднання зусиль органів державної влади, громадських об'єднань та навчальних закладів. Актуальною є допомога дітям та підлітків, які в складі дитячих екоорганізацій та за підтримки шкіл приєднуються до екологічного руху.

Виховання у громадських організаціях має здійснюватися таким чином, щоб надати можливість кожній дитині взяти участь у цікавих та практичних природоохоронних заходах. За допомогою спеціальних програм у кожній акції має бути взаємонавчання, обмін досвідом, щоб діти мали змогу не тільки підвищити рівень обізнаності в сфері екології, а й сформуванати власний екосвітогляд, спробувати себе в ролі лідера в колективі. Громадські організації мають використовувати системний підхід – поєднувати екологічне виховання із практичною роботою, новими освітніми розвиваючими заходами, науково-практичною роботою дітей, впроваджувати системи самоврядування та розвитку лідерських якостей молодого покоління. Представники природоохоронних НУО в Україні мають вдосконалити позашкільні еколого-освітні та виховні програми, популяризувати екологічні знання, розробляти спеціальні тренінги, заняття, вправи, екоігри.

Дякую за увагу!

Shared